

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΘΥΜΙΑΜΑ

Ἄρθρ.μ. 16

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΓΟΡΤΥΝΟΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΕΩΣ
Συντάκτικος: Ἐπίσκοπος Ἱερουσαλῆμ

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΗΣ ΠΙΣΤΗΣ

1. Τό πολυτιμότερο καί ἀκριβότερο γιά τό ὁποῖο πρέπει νά καυχώμαστε, ἀδελφοί μου χριστιανοί, εἶναι ἡ πίστη μας, ἡ Ὁρθόδοξη πίστη μας. Ὁνομάστηκε ἀπό παλαιά «Ὁρθόδοξη», γιάτί εἶναι ἡ μόνη ὀρθή καί ἡ μόνη σωστή πίστη. «*Νά χαίρεστε καί νά εὐφραίνεστε – ἔλεγε ὁ ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός στούς ὑποδούλους Ἕλληνες – γιάτί εἶστε Ὁρθόδοξοι χριστιανοί. Ὅλες οἱ πίστες εἶναι ψεύτικες καί μόνο ἡ Ὁρθόδοξη εἶναι ἡ ἀληθινή πίστη*». Καί σάν ἀληθινή πού εἶναι ἡ πίστη μας, ἀδελφοί μου, δέν δέχεται οὔτε πρόσθεση οὔτε ἀφαίρεση. Εἶναι σάν τό μάτι, πού δέν δέχεται οὔτε μία λεπτή τρίχα μέσα του. Εἶναι τέλεια ἡ πίστη μας! Καί ξέρετε, χριστιανοί μου, γιάτί εἶναι τέλεια; Εἶναι τέλεια γιάτί δέν εἶναι ἀνθρώπινη ἀνακάλυψη, ἀλλά εἶναι ἀποκάλυψη Θεοῦ. Εἶναι παράδοση! «*Τῇ ἅπαξ παραδοθείση τοῖς ἀνθρώποις πίστη*» (Ἰουδ. στίχ. 3)! Αὐτό τό «ἅπαξ» πού λέγει ὁ Ἀδελφόθεος, δηλαδή «μία φορά γιά πάντα», σημαίνει ὅτι δέν δέχεται πιά καμμία προσθήκη ἡ πίστη μας.

2. Αὐτήν τήν πίστη μας, ἀδελφοί, ἐμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι τήν ζοῦμε καρδιακά καί ὄχι ἐγκεφαλικά. Γι' αὐτό καί τήν λέμε «πίστη». Εἶναι ἀπό τό ρῆμα «ἐμπιστεύομαι». Οἱ ἐρωτευμένοι ἐμπιστεύονται. Καί ἐμεῖς τόν Θεό μας, τόν Ἰησοῦ Χριστό μας, τόν λέμε «γλυκεῖά μας ἀγάπη», τόν λέμε «Νυμφίο» μας, τόν λέμε «θεῖο ἔρωτά» μας. «*Ἐθελξας πόθω με, Χριστέ, καί ἡλλοίωσας (= μέ ἔλειωσες) τῷ θεῖω σου ἔρωτι*»! Δέν μπορούμε οὔτε νά ἀριθμήσουμε οὔτε νά παραστήσουμε τά γλυκά βιώματα πού νοιώθει ἡ καρδιά τοῦ Ὁρθοδόξου χριστιανοῦ, ζώντας συνειδητά στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Ἡ δέ γλυκύτερη ἀπόλαυση, τό πραγματικό «γλέντι» τῶν Ὁρθοδόξων, εἶναι ἡ Θεία Λειτουργία, μέ τόν γλυκό της καρπό, τήν Θεία Κοινωνία! Δέν μπορούν, ἀγαπητοί μου, νά ἐκφραστούν μέ λέξεις τά γλυκά χτυποκάρδια τοῦ πιστοῦ Ὁρθοδόξου χριστιανοῦ στήν σχέση του καί τήν κοινωνία του μέ τόν Ἰησοῦ Χριστό. Καί ὁ προοδευμένος πνευματικά Ὁρθόδοξος χριστιανός περιμένει μέ λαχτάρα τήν Δεύτερη τοῦ Κυρίου Παρουσία, γιά νά βρεθεῖ γιά πάντα, αἰώνια, στήν Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, εἰς αἰῶνας αἰώνων. Σ' αὐτήν τήν Βασι-

λεία οἱ χαρές εἶναι ἀτέρμονες. Πῶς λέγαμε στήν Γεωμετρία ὅτι παράλληλες εὐθεῖες εἶναι οἱ δύο γραμμές πού προεκτεινόμενες στό ἄπειρο δέν συναντῶνται ποτέ; Ἔτσι θά πούμε τώρα ὅτι οἱ χαρές τοῦ παραδείσου, ὄχι μόνο δέν τελειώνουν ποτέ, ἀλλά ἡ μία χαρά τῆς μῆρας στιγμῆς τοῦ παραδείσου σέ πάει σέ μεγαλύτερη χαρά καί αὐτή σέ ἀκόμη μεγαλύτερη. Καί αὐτό δέν τελειώνει «ποτέ τῶν ποτῶν»!

3. Ὡστε λοιπόν, χριστιανοί μου, μ' αὐτά πού σᾶς εἶπα μέχρι τώρα ἡ Ὁρθόδοξη πίστη μας ἔχει ὡς πρῶτο χαρακτηριστικό ὅτι εἶναι παράδοση καί ὡς δεύτερο χαρακτηριστικό ἔχει ὅτι εἶναι καρδιακή, εἶναι βιωματική καί ὄχι ἐγκεφαλική, ὅπως τήν ἔχουν οἱ δυτικοί Προτεστάντες καί Παπικοί. Γι' αὐτό, ἐπειδή ἀκριβῶς ἡ πίστη μας εἶναι καρδιακή καί ὄχι ἐγκεφαλική, καί ἔνα μικρό παιδάκι καί ἔνας ἀγράμματος βοσκός καί μία τσοπάνισσα γιαιγιά γεύονται σ' ὄλο τό μεγαλεῖο της αὐτήν τήν θεόδοτη πίστη μας. Ἐχω ὅμως νά σᾶς πῶ τώρα, ἀδελφοί, ὅτι αὐτό τό γλυκό βίωμα τῆς ὀρθόδοξης κοινωνίας μας μέ τόν Θεό τό γεύεται κανεῖς ἀνάλογα μέ τήν καθαρότητα τῆς καρδιάς του. Αὐτό τό ὁμορφο καί μοσχοβολητό λουλούδι, πού λέγεται ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ, θέλει ἰδιαίτερο χῶμα νά φυτρώσει καί νά ἀναπτυχθεῖ. Θέλει καθαρή καρδιά. Γι' αὐτό λοιπόν τό ἄλλο χαρακτηριστικό γνώρισμα τῆς Ὁρθόδοξης πίστες μας εἶναι ὁ ἀγώνας, ὁ ἀσκητικός ἀγώνας, γιά νά καθαριστεῖ ἡ καρδιά μας ἀπό τά ἀμαρτωλά πάθη. Χωρίς αὐτόν τόν ἀγώνα δέν μπορούμε νά γευθοῦμε τά ὠραία τῆς Ὁρθόδοξης πίστες μας. Ὁ Ὁρθόδοξος λοιπόν χριστιανός ἀγωνίζεται, μέ τόν τρόπο καί τήν μέθοδο πού ὀρίζουν οἱ ἅγιοι Πατέρες, ἀγωνίζεται, λέγω, μέ τήν βοήθεια τοῦ θεράποντος ἱατροῦ – τοῦ πνευματικοῦ του, θέλω νά πῶ – ἀγωνίζεται νά καθαρίσει τό χωράφι τῆς ψυχῆς του ἀπό τά ζιζάνια τῶν παθῶν του. Καί ὅσο πῶς ἀγωνίζεται, τόσο καθαρίζεται ἡ ψυχή του καί τόσο πῶς πῶς τοῦ ἔρχεται ἡ Χάρη τοῦ Θεοῦ καί γεύεται πῶς πῶς τίς χαρές καί τόν γλυκασμό τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ μέσα του. Καί ὅσο πῶς πῶς γεύεται τήν παρουσία τοῦ Θεοῦ μέσα του, παίρνει μεγαλύτερη Χάρη καί δύναμη ἀπό αὐτό καί κάνει πῶς πῶς τόν ἀσκητικό του

ἀγώνα, γιά νά χαρεῖ ἀκόμη περισσότερο τήν παρουσία τοῦ Χριστοῦ στήν καρδιά του. «Παράδεισος» λέγεται αὐτό, πρῖν ἀπό τόν Παράδεισο τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν. Καί πραγματικά: Ἄν δέν προγευθοῦμε ἀπό τώρα τίς χαρές τοῦ Παραδείσου, μήν περιμένουμε νά τίς γευθοῦμε ἀπότομα ὅταν πεθάνουμε, μέ ἕνα μνημόσυνο τῶν συγγενῶν μας, καί ἄς εἶναι καί ἀρχιερατικό καί πατριαρχικό τό μνημόσυνο αὐτό!... Γί' αὐτό, χριστιανοί μου, ἄς κάνουμε τόν ἀγώνα μας, γιά νά καθαρίσουμε τήν δόλια καρδιά, πού τήν ἔχουν κυριαρχήσει τά ἀμαρτωλά μας πάθη. Ἄσκηση, χριστιανοί μου, ἄσκηση. Οἱ μαθητές κάνουν ἀσκήσεις, γιά νά μάθουν τίς ξένες γλώσσες, καί οἱ ἀθλητές κάνουν ἀσκήσεις πάλι, γιά νά ἀποκτήσουν εὐρωστο σῶμα. Καί ἐμεῖς πρέπει νά κάνουμε ἀσκητικούς ἀγῶνες, γιά νά καθαρίσουμε, μέ τήν Χάρη τοῦ Θεοῦ, τήν ψυχή μας ἀπό τίς λάσπες τῶν ἀμαρτιῶν μας. Πρέπει νά γίνουμε ἀσκητές. Τό τρίτο λοιπόν χαρακτηριστικό τῆς Ὁρθόδοξης πίστεως μας εἶναι τό ἀσκητικόν: Προσευχές, νηστείες, γονυκλισίες, κομποσχοίνι, μέ τήν προσευχή «*Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησέ με*»! Ἡ ὁδός, χριστιανοί μου, πού ὁδηγεῖ στήν αἰώνια ζωή, δέν εἶναι πλατεῖα μέ «τράλαλά» καί χοροπηδήματα, ἀλλά εἶναι «*στενή καί τεθλιμμένη ὁδός*» (Ματθ. 7,14). Ἔτσι μᾶς εἶπε ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός. Μή ζητᾶμε ἐμεῖς νά κάνουμε ἄλλο Εὐαγγέλιο.

4. Ἡ Ὁρθόδοξη πίστη μας, ἀδελφοί μου χριστιανοί, ἔχει «δόγματα», πάνω στά ὁποῖα βασιζονται ὅλα αὐτά πού σᾶς εἶπα παραπάνω. Ὅταν λέμε «δόγματα» ἐννοοῦμε θεμέλια, ἐννοοῦμε ἀγκωνάρια τοῦ οἰκοδομήματος τῆς πίστεως μας. Εἶναι οἱ ἀλήθειες τῆς Ὁρθοδοξίας μας, πού ἀποκαλύφθηκαν ἀπό τόν Θεό καί διατυπώθηκαν ἀπό τούς ἁγίους Πατέρες στίς Οἰκουμενικές Συνόδους. Πολύ ἀγωνίστηκε ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας νά διαφυλάξει ἀκέραια τά δόγματά της, γιατί ἄν παραλλαγεῖ, ἔστω καί λιγάκι, ἕνα δόγμα, δέν μπορούμε νά ἔχουμε σωστό βίωμα Ὁρθοδοξίας, ὅπως τό εἶπα παραπάνω. Ἐδῶ, ἀγαπητοί μου, ἐδῶ εἶναι τό μεγαλεῖο τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας μας: Τό ὅτι διά μέσου τῶν αἰώνων δέν ἄλλαξε σέ τί-

ποτε τήν πίστη της. Ἔχουμε τήν πίστη πού ἔδωσε ὁ Χριστός στούς Ἀποστόλους, οἱ Ἀπόστολοι στούς διαδόχους τους καί αὐτοί στούς μετέπειτα διαδόχους τους καί αὐτή ἡ πίστη ἔφτασε ἔτσι ἀναλλοίωτη σέ μᾶς. Γιά νά διαφυλαχθεῖ ὅμως ἔτσι ἀκεραία ἡ πίστη μας, οἱ ἅγιοι Πατέρες μας ἔδωσαν πολύ ἀγώνα καί ἔκαναν πολλές θυσίες, ὅπως τό διαβάζουμε στά ἱερά τους Συναξάρια. Θυσίες μέχρι δαρμῶν καί μαστιγώσεων, μέχρι φυλακίσεων καί φρικτῶν μαρτυριῶν. Αὐτό δίνει ἕνα ἄλλο χαρακτηριστικό τῆς Ὁρθόδοξης πίστεως μας: Εἶναι μαρτυρική! Τό ἐνδυμά της εἶναι κατακόκκινο ἀπό τά αἵματα. Ἀλλά αὐτό εἶναι ἡ δόξα της καί ὁ στολισμός της. «*Ὡς πορφύραν καί βύσσον τά αἵματα ἡ Ἐκκλησία σου στολισαμένη*»!

5. Αὐτοί ὅμως, ἀδελφοί, οἱ ἀγῶνες τῶν ἁγίων Πατέρων γιά τήν πίστη μας ἀφήνουν καί σέ μᾶς τήν βαρεῖα κληρονομιά καί τήν ὑποχρέωση νά εἴμαστε κι ἐμεῖς ἀγωνιστές καί μαχητές ἐναντίον τῶν σημερινῶν αἰρετικῶν, οἱ ὁποῖοι θέλουν νά νοθεύσουν τήν καθαρῆ πίστη μας. Τό εἶπαμε πολλές φορές καί τό ξαναλέμε γιά νά ἐμπεδωθεῖ μέσα μας: Σήμερα οἱ μεγαλύτερες καί χειρότερες αἱρέσεις εἶναι ὁ Παπισμός καί ὁ Οἰκουμενισμός. Εἶναι φρικτές οἱ αἱρέσεις αὐτές. Τό δέ ἀκόμη χειρότερο εἶναι ὅτι δέν ἀκούονται «τουφεκίες» πολλῶν ἀγωνιστῶν κατά τῶν αἱρέσεων αὐτῶν, καί τό ἀκόμη χειρότερο εἶναι τό νά βλέπουμε καί νά ἀκοῦμε γιά ἱερεῖς καί ἀρχιερεῖς, πού ὑποχρεοῦνται νά εἶναι φύλακες τῶν ὀρθόδοξων παραδόσεων, ὅτι ἔχουν φιλοπαπικό οἰκουμενιστικό φρόνημα καί ὅτι ἐκφράζονται μέ ἐναγκαλισμούς πρὸς τόν Πάπα, προσφωνώντας τον μάλιστα καί «ἀγιώτατον». Δέν ἦταν ὅμως ἔτσι οἱ ἅγιοι Πατέρες, οἱ ὁποῖοι γιά τούς αἰρετικούς ἔλεγαν τό «ἀνάθεμα», λέξη πού πρῶτος ὁ ἀπόστολος Παῦλος εἶπε γιά τούς διαστρεβλώνοντες τό ὀρθό κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου (Γαλ. 1,8,9). Καί οἱ ἅγιοι Πατέρες εἶπαν: «*Ὁλοῖς τοῖς αἰρετικοῖς ἀνάθεμα*». Καί πῶς συγκεκριμένα: «*Βαρλαάμ καί τοῖς διαδόχοις αὐτοῦ* (δηλαδή στούς Παπικούς) *ἀνάθεμα*» (βλ. Τριῶδιον, Συνοδικόν Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας).

Μέ πολλές εὐχές,

+ 90 Γ.μ' Μ. Γερεμίας

† Ὁ Μητροπολίτης Γόρτυνος καί Μεγαλοπόλεως Ἱερεμίας